

Univerzita Karlova Praha
Pedagogická fakulta, Katedra výtvarné výchovy

Oponentský posudek diplomové práce

Vedoucí diplomové práce: Doc. ak. mal. Ivan Špirk

Oponent diplomové práce: PhDr. Martin Raudenský, Ph.D.

Autor diplomové práce: Kristina Hábová

Učitelství výtvarné výchovy, dvouoborové studium, Čj-Vv, prezenční studium

Název práce: Ilustrace pro děti. Nová vlna šedesátých let - inspirace pro současnost?

Předložená diplomová práce Kristiny Hábové je rozdělena do tří hlavních částí: část teoretická, část didaktická a část vlastní výtvarné tvorby.

Teoretickou část tvoří přehledová řada kapitol z historie po současnost české ilustrace. Jako ústřední téma textu se pro autorku jeví prozkoumání možnosti, na kolik je podoba současné české ilustrace formována vlivy inovativní tvorby ilustrátorek a ilustrátorů z 60. let minulého století. Takto položenou otázku však musí čtenář sám odvodit z podtitulu a závěru práce. V úvodu práce takto jasně stanovený cíl chybí. Podobně nejasně z hlediska metodologického působí absence kritérií výběru ilustrátorů uvedených v práci. Není sporu o tom, že autorka provedla výběr klíčových osobností oboru. Z textu však není zcela jasné, proč volila právě tyto, jaká kritéria uplatnila pro svůj výběr.

Při hledání odpovědí na otázky vlivů a inspirací se diplomantka neomezila pouze na tvorbu 60. let, ale obrátila se více do minulosti, zejména k počátkům české ilustrace přelomu 19. a 20. století, v období meziválečném a hledala (i našla v díle S. Kolíbala) kvalitu ilustrace i v letech 50. Pro poznání tvorby jednotlivých ilustrátorů vypracovala drobné medailony, v nichž shrnuje i současně hodnotí jejich dílo. V další etapě práce se zabývala současnou ilustrací (pro děti a dospělé). Každé období je pro srovnání ještě doplněno „okénkem do Evropy“, kde uvádí medailony zahraničních tvůrců - ilustrátorů. Tuto snahu o hledání širšího kontextu bych rád zvláště ocenil. Vedle charakteristiky ilustrátorů autorka věnovala pozornost i nakladatelstvím vydávajícím ilustrované knihy pro děti a hodnotí i jejich úroveň. Dále pak sleduje soutěže a ocenění, která se ilustrátorům udělují a nevynechává ani úlohu typografie a animovaný film.

Autorka v závěru dospívá k zjištění, že současná ilustrátorská tvorba navazuje spíše než na 60. léta na tvorbu starší, na začátek století a počátky české knihy pro děti. Souvislost se 60. lety nachází jen u těch tvůrců, kteří svoji kariéru v této dekádě započali a jsou dodnes stále tvořivě aktivní (například Květa Pacovská). Další spojitost vidí v pěstování tradice vysoké kvality zpracování dětské knihy, v inspiraci exotickou literaturou a v důrazu na autorskou knihu. V textu samém však postrádám dostatek argumentů a srovnání, takže není úplně jasně doloženo, jak autorka k těmto závěrům došla.

Didaktickou část tvoří celkem 10 námětů na výuku výtvarné výchovy, které jsou spojeny s ilustracemi. Z nich 4 autorka v praxi realizovala a zhodnotila. Jde o náměty nápadité a tvořivé a realizační závěry ukazují, co žákům dělá potíže a co se jim dařilo (viz též zdařilé přílohy).

Výtvarná část práce zahrnuje soubor vlastních ilustrací ke knize Raymonda Queneaua Zazí v metru. Černobílé ilustrace charakterizuje svěží kresebný styl spolu s lapidární stylizací motivů v tradici grotesky. Celkově hodnotím práci jako zdařilou s dostatečnou sumou informací. Navrhuji, aby při obhajobě diplomantka osvětlila:

1. Podle jakých kritérií volila ilustrátory pro svůj výběr?
2. Upřesnit na základě jakých argumentů dospěla ke zjištění, že současná ilustrační tvorba navazuje spíše na starší tvorbu než na odkaz 60. let 20. století?
3. Jaké další aspekty podle autorky charakterizují podobu aktuální scény ilustrace (nabízí se další možné interpretace než pouze historické určení). Lze dnes ještě mluvit o specifičnosti národních „škol“?

Klasifikace: výborně

22. 12. 2008